

Drava - evropsko pomembna ornitološka lokaliteta

The Drava River - an important European ornithological locality

Milan VOGRIN

UVOD

V okviru mednarodne organizacije BirdLife International (prej ICBP) poteka tudi projekt IBA (pomembne ornitološke lokalitete). Ta projekt zajema vse najpomembnejše svetovne ornitološke lokalitete, ki so razvrščene po večjih regijah. V prvi izdaji knjige *Important Bird Areas in Europe* (GRIMMET, JONES 1989) je zajeta tudi Slovenija, takrat še seveda v sklopu bivše Jugoslavije.

V letu 1993 pa je prišlo do nekaterih sprememb, ki jih je sprejel in potrdil tudi Sekretariat za IBA pri organizaciji BirdLife. Od tega leta dalje je reka Drava od Maribora do Ormoža (vključno z Ormoškim jezerom!) vpisana kot samostojna lokaliteta (št. 007, prej samo do Zavrča kot podlokaliteta severovzhodne Slovenije).

ORNITOLOŠKI POMEN REKE DRAVE

Reka Drava z umetnimi akumulacijami, predvsem Ptujskim in Ormoškim jezerom, je za ptice pomembna lokaliteta v času selitev, še posebej pa v času prezimovanja. Takrat se tukaj ustavi in tudi prezimi množica plovcev, od slapnikov do rac.

Veliki kormoran *Phalacrocorax carbo*. Pri nas se pojavljata obe podvrsti, čeprav je pogostejša nominantna podvrsta *carbo* (lastna opazovanja). Osebk, ki se pojavljajo in prezimujejo na Dravi, še ne dosegajo predpisanega kriterija (ki trenutno še velja), čeprav se občasno že približajo tej številki. Glede na podatke, da število kormoranov pri nas narašča (VOGRIN, ŠORGO 1995) lahko pričakujemo, da bo potrebno število v naslednjih letih doseženo.

Velika bela čaplja *Egretta alba* je na reki Dravi vsakoletna prezimovalka. Po lastnih štetjih in ocenah nekaterih drugih ornitologov (Božič, Štumberger) na reki Dravi prezimuje do 40 osebkov. Osebk se zadržujejo posamično ali pogosteje v manjših skupinah (včasih lahko skupina šteje tudi 20 osebkov) skoraj izključno v stari strugi Drove.

Njivska gos *Anser fabalis* prezimuje v glavnem na Ormoškem jezeru, kjer se zadržuje tudi do 4.000 osebkov (SOVINČ 1994). Po lastnih opažanjih večina osebkov pripada podvrsti *rossicus*.

Beločela gos *Anser albifrons* prezimuje na Ormoškem jezeru. Njena številčnost se približuje 1% populacije osebkov, ki prezimuje v Srednji Evropi. Osebk v glavnem pripadajo nominantni podvrsti *albifrons* (lastna opažanja).

Siva gos *Anser anser*. V določenih letih se število prezimujočih osebkov na Dravi približuje "magični" meji, ki jo postavlja Ramsarska konvencija za lokalitete z mednarodnim pomenom.

Mlakarica *Anas platyrhynchos* velja za najštevilčnejšo prezimovalko reke Drove. V

nekaterih letih lahko prezimuje celo do 30.000 osebkov (opažanja Štumbergerja), samo na ptujski akumulaciji občasno skoraj 20.000 (Janžekovič).

Čopasta črnica *Aythya fuligula*. Na reki Dravi prezimuje do 7.000 osebkov. S tem ta vrsta doseže ali celo preseže kvantitativne pogoje, ki jih postavlja Ramsarska konvencija za močvirja z mednarodnim pomenom.

Navadni zvonec *Bucephala clangula*. Drava je najpomembnejše prebivališče za zvonca v Sloveniji in najverjetneje celo v vsej črnomoško-mediteranski regiji. V nekaterih zimah preseže celo kriterij, ki velja za Srednjo Evropo (3.000 osebkov).

Veliki žagar *Mergus merganser*. Število prezimujočih žagarjev na Dravi narašča. Njegovo število se vztrajno približuje kriteriju, ki velja za Ramsarsko lokaliteto, to je sto osebkov (SOVINČ 1994; lastna opazovanja).

Vrsta	1% prezimovalne populacije	Število prezimujočih osebkov na Dravi
Species	1% of wintering population	Number of wintering individuals on the Drava river
<i>Phalacrocorax carbo</i>		do 600
<i>Egretta alba</i>	20	do 40
<i>Anser fabalis rossicus</i>	3.000	do 4.000
<i>Anser albifrons albifrons</i>	1.000	do 1.500
<i>Anser anser</i>	200	do 700
<i>Anas platyrhynchos</i>	40.000	15.000 - 30.000
<i>Aythya fuligula</i>	6.000	2.000 - 7.000
<i>Bucephala clangula</i>	200	1.000 - 3.500
<i>Mergus merganser</i>	100	do 100

Tabela 1: Evropsko pomembni prezimovalci na reki Dravi med Mariborom in Ormožem

Table 1: In terms of Europe most important wintering species on the Drava river between Maribor and Ormož

Slovenija je po delitvi IWRB uvrščena v tako imenovano črnomoško-mediteransko območje (verjetno bo takšno delitev sprejela tudi BirdLife). V tej skupini Slovenija dosega ali celo presega kvantitativno določeni kriterij, ki velja za uvrstitev posameznega območja med IBA in tudi za uvrstitev določene lokalitete med Ramsarske lokalitete, kar pri devetih vrstah (glej tabelo).

LITERATURA

GRIMETT, R.F.A., T.A. JONES (1989): Important Bird Areas in Europe. ICBP Technical Publication No. 9, Cambridge.

SOVINČ, A. (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana.

VOGRIN, M., A. ŠORGO (1995): Siva čaplja *Ardea cinerea* in veliki kormoran *Phalacrocorax carbo* na ribnikih za vzrejo toplovodnih vrst rib Pernica, Rače, Požeg, Vrbe in Žovnek. Studija, DOPPS.

Milan Vogrin, Hotinjska cesta 108, 62312 Orehova vas